

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	22. november 2024

Sak 125-2024

Avtale om overføring av virksomhet mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Martina Hansens Hospital AS, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF

Forslag til vedtak:

1. Styret godkjenner avtale om overføring av virksomhet mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Martina Hansens Hospital AS, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF.
2. Styret gir administrerende direktør fullmakt til å signere avtalen på vegne av Helse Sør-Øst RHF.
3. Styret gir sin tilslutning til de prinsippene som er beskrevet for håndtering av økonomiske forhold ved overføringen. Styret gir administrerende direktør fullmakt til å tildele ekstraordinær inntektsstøtte til Vestre Viken HF og yte nødvendige lån til Martina Hansens Hospital AS i 2025. Økonomiske forhold for 2026 vil bli behandlet som del av budsjettet.
4. Styret legger til grunn at Stiftelsen Martina Hansens Hospital og Martina Hansens Hospital AS i perioden fra inngåelse av avtalen og frem mot overføringsdato ikke treffer beslutninger eller gjør disposisjoner av uvanlig art eller størrelse, eller som binder opp sykehusdriften fremover, uten at dette er skriftlig avtalt med Helse Sør-Øst RHF.
5. Styret forutsetter at Helse Sør-Øst RHF skal ha rett til innsyn i ethvert forhold i driften ved Martina Hansens Hospital AS i perioden fra inngåelse av avtalen og frem til overføringsdato.
6. Styret ber om at overføringen stadfestes i foretaksmøte i Vestre Viken HF.

Hamar, 15. november 2024

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Det vises til styresak 075-2024 *Mulig overføring av virksomhet*. Styret gjorde følgende vedtak:

1. *Styret godkjenner intensjonsavtale om overtakelse av Martina Hansens Hospital.*
2. *Styret gir administrerende direktør fullmakt til å forhandle med Stiftelsen Martina Hansens Hospital om avtale om overtakelse av virksomheten. Styret legger til grunn at en overtakelse av virksomheten ved Martina Hansens Hospital innebærer at virksomheten innlemmes i Vestre Viken HF.*
3. *De betingelser som fremkommer av intensjonsavtalen bekreftes i foretaksmøte i Vestre Viken HF.*
4. *Endelig avtale om overføring av virksomhet mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF legges frem for styret for beslutning.*

Foretaksmøtet i Vestre Viken HF stadfestet 28. juni 2024 at de betingelser som framgår av intensjonsavtalen, skal ligge til grunn for overføringen.

Hensikten med denne saken er å få styrets godkjenning av overføringsavtalen.

2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Styrene i Stiftelsen Martina Hansens Hospital (SMHH), Vestre Viken HF (VVHF) og Helse Sør-Øst RHF (HSØ) har henholdsvis 10. juni 2024 og 21. juni 2024 godkjent intensjonsavtale om overføring av sykehusvirksomheten i Martina Hansens Hospital AS (MHH) fra MHH til VVHF. MHH er et helheiet datterselskap av SMHH. Intensjonsavtalen legger opp til at VVHF skal overta virksomheten i MHH med tilhørende sykehusdrift, eiendeler, rettigheter og forpliktelser.

MHH ivaretar i dag et tilbud som det er vanskelig for HSØ RHF å erstatte på kort eller mellomlang sikt. For VVHF vil en overtakelse av MHH innebære en tilførsel av fagmiljøer med høy kompetanse innen ortopedi og revmatologi samt en del ubenyttet areal. MHH betjener allerede i dag en stor del av helseforetakets opptaksområde innen de to fagområdene. En sammenslåing av virksomhetene vil ha potensiale til å hente ut gevinster både innen disse fagområdene og innen ulike medisinske og ikke-medisinske støttefunksjoner.

HSØ RHF ser også muligheter knyttet til å kunne benytte MHH i større grad enn det som er mulig med dagens organisering, herunder at det kan være et potensial i den ubenyttede delen av den nye bygningsmassen. For foretaksgruppen representerer sykehusvirksomheten i SMHH/MHH således en kapasitet som bidrar til at HSØ RHF ivaretar sitt «sørge for»-ansvar.

Det er etter styrets tilslutning til intensjonsavtalen 21. juni 2024 og vedtak fattet i foretaksmøtet i VVHF 28. juni 2024, arbeidet med å forberede en overføring av virksomheten ved MHH til VVHF, i tråd med de betingelser som framgår av intensjonsavtalen.

En overføring av MHH til VVHF innebærer at virksomheten ved MHH legges inn under VVHFs organisasjonsnummer. Endret organisasjonsnummer har påvirkning på flere IKT-systemer. Det vil ikke være mulig å overføre samtlige IKT-systemer innen opprinnelig planlagt overføringsdato 1. januar 2025. En endring av organisasjonsnummer uten samtidig overføring av IKT-systemer vil kunne ha konsekvenser for pasientbehandlingen da det blant annet vil påvirke meldingsutveksling med eksterne parter. For å legge til rette for en trygg overføring for pasienter og ansatte er det enighet om at overføringsdato bør sammenfalle med overføring av kliniske- og administrative IKT-systemer.

Partene har framforhandlet et forslag til endelig overføringsavtale som styrebehandles i styret i VVHF den 18. november 2024, samt i styrene i MHH og SMHH. Partene er enige om at overføringen skal finne sted 1. november 2025 og senest innen 1. januar 2026. Eksakt overføringsdato vil avtales mellom partene når tidspunkt for overføring av nødvendige IKT-systemer er endelig klarlagt. Vurderinger på IKT-området er nærmere omtalt under.

Under følger en redegjørelse for hovedelementene i avtalen og enkelte særskilte forhold knyttet til overføringen:

Omfang av overtakelsen

I tråd med intensjonsavtalen innebærer virksomhetsoverføringen at den samlede virksomheten ved MHH overføres til VVHF. Dette omfatter overføring av all innmat i MHH, herunder alle eiendeler, avtaler og ansatte, med tilhørende rettigheter og forpliktelser, samt sykehusbygninger med tilhørende tomteareal.

Overføring av barnehagen er ikke omfattet av vedlagte avtale.

Partene har gjennom forhandlingene blitt enige om at dersom HSØ RHF/VVHF selger eiendommen eller avviker sykehusdriften før det er gått 30 år etter signering av denne avtalen, uten at sykehusdriften videreføres i andre lokaler eller verdien av eiendommen benyttes til videreføring av spesialisthelsetjenester til MHHs pasientgruppe, skal eiendommen tilbakeføres til SMHH.

Ansvar og forpliktelse i perioden mellom inngåelse av avtalen og overføringsdato

Det er avtalt at MHH i tiden fra inngåelse av avtalen og frem til overføringsdato ikke skal treffe beslutninger eller gjøre disposisjoner av uvanlig art eller størrelse, eller som binder opp sykehusdriften fremover uten at dette er skriftlig avtalt med HSØ. VVHF/HSØ skal videre gis løpende innsikt i driften ved MHH i perioden fra inngåelse av avtale og fram til overføringsdato.

SMHH og MHH skal videre i perioden påse at MHHs økonomi ikke belastes for annet enn det som naturlig tilhører driften i MHH uten forutgående skriftlig avtale med VVHF /HSØ. MHH skal rapportere månedlig på økonomi, bemanning og aktivitet til HSØ. VVHF /HSØ skal ha rett til innsyn i ethvert forhold i driften av MHH.

Det er avtalt at HSØ skal ha rett til en styrerepresentant i MHH AS i perioden frem til overføringsdato.

I tilfeller der opprettholdelse av drift av MHH på dagens nivå tilsier det, skal HSØ bidra med lån for å sikre forsvarlig drift og nødvendige investeringer, herunder investeringer for å legge til rette for smidig overføring til VVHF. Det skal inngås egne låneavtaler som innebærer at lånet i perioden frem til overføringen skal være rentebærende, men avdragsfritt og konverteres til egenkapital ved overføringen, senest per 1. januar 2026.

MHH skal i perioden mellom inngått avtale og overføringsdato videreføre samarbeidet med VVHF knyttet til nødvendige forberedelser i forbindelse med overføringen. Avtalen åpner for at prosesser for samordning av funksjoner og samhandling om tjenesteleveranser kan videreføres uavhengig av overføringsdato. Eventuelle endringer av ansettelsesforhold før overføringsdato løses ved fakturering av tjenester mellom partene til kostpris.

Stiftelsens rolle

Det ligger til grunn for overføringen at stiftelsen etter overtakelsen ikke vil ha en styringsposisjon inn mot driften ved MHH, men at stiftelsen kan gi midler til eksempelvis forskning innenfor nærmere avtalte rammer. VVHF vil kunne inngå avtale med SMHH som regulerer det videre samarbeidet med stiftelsen.

Pensjon

VVHF overtar ansvaret for de langsiktige økonomiske forpliktelsene fra Overføringsdato. Det omfatter ansvar for ansatte, pensjonister og tidligere ansatte med oppsatte rettigheter.

Ansatte som omfattes av virksomhetsoverdragelsen skal meldes ut av Kommunal landspensjonsordning (KLP) og meldes inn i Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet (PKH) fra samme tidspunkt. Flyttingen er omfattet av Overføringsavtalen mellom offentlige tjenstepensjonsordninger, som ivaretar pensjonsrettighetene til medlemmene på tvers av ordningene. Pensjonsordningen for overførte ansatte som omfattes av den lovfestede sykepleierordningen beholdes i KLP på overføringstidspunktet.

Overflytting til ny pensjonsordning vil skje fra 1. januar 2026.

Eiendom og leieavtaler

I tråd med intensjonsavtalen skal overtakelsen omfatte [...] *fast eiendom, parkeringsarealer og andre eiendeler som naturlig hører til sykehuset, og som skal til for å drifte et sykehus. Dette omfatter minimum tilstrekkelig med tomtearealer til at det er mulig å «kjøre bil rundt sykehuset» på en hensiktsmessig måte.* HSØ RHF og SMHH er enige om justerte tomtegrenser i tråd med disse forutsetningene (jf. vedlagt kart). Enigheten er betinget av at HSØ /VVHF gis tinglyst veirett på SMHHs tomt.

VVHF har gjennomført en tilstandsvurdering av bygningsmassen ved MHH som ved øvrig portefølje i VVHF. Kartleggingen viser en relativt god tilstandsgrad for bygningsmassen, men det er enkelte bygningsdeler som har tilstandsgrad 3. Dette omfatter:

- Heis - eldre type og ustabil i drift.
- To ventilasjonsanlegg som ved utskifting vil gi bedre inneklima og bedre driftsøkonomi.
- Taktekking på den eldre delen må skiftes ut for å forhindre taklekkasjer.
- Solavskjerming/markiser er ødelagt. Utskifting vil gi bedre inneklima/driftsøkonomi
- Betongskader på balkonger som skyldes frostsprengning med rustdannelse på armering.

Retting av TG 3-forhold som på kort sikt anses å være viktige for driften vurderes å være utbedring av heis, taktekking og utbedring av ventilasjonsanlegg. Tilstandsvurderingen av MHH sin bygningsmasse har en vektet tilstandsgrad på 1,01. Dette er bedre enn snittet av foretaksgruppen, som har en tilstandsgrad på 1,69. Den eldre delen av bygningsmassen ved MHH har en vektet tilstandsgrad på nordfløy og hovedfløy på henholdsvis 1,54 og 1,41.

I forbindelse med nytt tilbygg har MHH fått en midlertidig dispensasjon fra Bærum kommune på fjerning av midlertidig kontorbrakker (ca. 200 m²) som ble satt opp i 2005. Brakkeriggen var forutsatt fjernet ved fullførelse av tilbygget som en del av rekkefølgebestemmelsene. Grunnet økonomiske utfordringer med å ferdigstille deler av det nye tilbygget, samt behov knyttet til pandemien, ble det søkt om en forlenget tillatelse for plassering av midlertidige kontorbrakker på fem år. Dagens tillatelse utløper 18. august 2025.

For å oppnå en varig løsning med hensyn til arealdisponering for ansatte og pasientbehandling antyder VVHF/MHH behov for å be om en utvidet forlengelse av dispensasjonen for brakkeriggen. Det vil ta noe tid å etablere nytt MTU-utstyr i tilbygget, jamfør senere omtale av røntgenlab og dexamaskin, og man har per dags dato ikke en plan for hvor øvrige funksjoner som nå er i de midlertidige brakkene skal etableres.

For å fjerne kontorbrakkene må man benytte areal i sykehuset. Dette skjer gjennom arealoptimalisering, ibruktakelse av skallarealer i den nye fløyen som ikke er ferdigstilt, samt ved å vurdere sambruk med Bærum sykehus/andre lokasjoner.

VVHF har besluttet ikke å leie et av de gule husene på SMHs eiendom som pr i dag benyttes av sykehuset til møteromskapasitet. VVHF/MHH ønsker i stedet å videreutvikle arealer som i dag ikke benyttes i eksisterende sykehusbygg (tidligere svømmebasseng).

Det er fortsatt behov for å arbeide videre med arealdisponeringen og å etablere gode planer for dette i 2025 og 2026.

I forbindelse med nytt tilbygg har MHH fått en midlertidig dispensasjon fra Bærum kommune på utsatt etablering av syv plasser for ladepunkt for el-biler. Denne dispensasjonen utløper 1. oktober 2025. Dette arbeidet må mest sannsynlig ferdigstilles innen 1. oktober 2025.

IKT

Det er SPHF som er drifts- og tjenesteleverandør innen IKT i MHH og VVHF. Fra overføringsdato er VVHF ansvarlig for å sørge for nødvendige IKT-systemer i virksomheten og for driften av disse. SPHF har gjennom høsten 2024 gjennomført kartlegging av og lagt planer for overføring av administrative og kliniske IKT-systemer ved MHH til VVHF.

MHH har om lag 40 tjenester i systemporteføljen. Foruten IKT-tjenester knyttet til administrative tjenester innen økonomi og personal, benytter MHH i dag IKT-tjenester knyttet til den kliniske kirurgiske og medisinske behandlingen de utfører innen ortopedi og revmatologi.

Det ble tidlig i prosessen klart at en samlet overføring av administrative og kliniske IKT-systemer ved MHH til VVHF ikke ville være mulig å gjennomføre i tidsperioden fra godkjent intensjonsavtale og frem til opprinnelig planlagt overføringstidspunkt 1. januar 2025. Det ble derfor avklart at aktiviteter fram mot overføring 1. januar 2025 skulle avgrenses til en juridisk overføring, hvor sykehusvirksomheten ved MHH legges inn under VVHFs organisasjonsnummer. Det er underveis blitt klart at endring av organisasjonsnummer har større konsekvenser enn først antatt, også for kliniske systemer. Særlig knytter dette seg til meldingsutveksling med eksterne. SPHF har gjennomført en overordnet risikovurdering av endret organisasjonsnummer 1. januar 2025 uten samtidig overføring av IKT-systemer. Vurderingen tilsier at dette vil medføre behov for endringer i sentrale komponenter på felles integrasjonsplattform, og det er risiko for at eventuelle feil vil kunne påvirke alle helseforetak.

Fra et IKT-perspektiv er den anbefalte løsningen at overføringen av virksomheten ved MHH til VVHF samordnes med innføring av DIPS Arena ved MHH høsten 2025. For å legge til rette for en trygg overføring for pasienter og ansatte er partene enige om at overføringsdato bør sammenfalle med overføring av kliniske- og administrative IKT-systemer som er planlagt 1. november 2025. SPHF har i tråd med dette lagt en overordnet tidsplan for en trinnvis overføring av administrative og kliniske IKT-systemer til VVHF gjennom 2025 og vil i den videre planleggingsfasen utarbeide en detaljplan for overføringen av tjenester sammen med HSØ og VVHF

MTU

Det er identifisert behov for erstatning av dagens konvensjonelle røntgenlab og en bentetthetsmåler (dexamaskin) ved MHH. Erstatning av dagens røntgenlab vil kreve større lokaler da dagens lokaler er for små for nyere utstyr. Dagens dexamaskin er i slutten av sin livssyklus og er lokalisert i midlertidig brakke. Ny maskin vil kreve større plass enn den gamle og vil enten kreve utvidelse av eksisterende rom eller tilpasning i nye lokaler. Det foreligger allerede planer og ferdig prosjektering for røntgenlab og dexamaskin i nybygget/sørvestfløyen ved MHH. Prosjekteringen ble laget i forbindelse med etablering av nybygget, men etasjen har blitt stående som skallareal i påvente av finansiering. Sykehusinnkjøp HF har nylig gjennomført anskaffelser til St. Olavs hospital HF på skjelett lab (røntgenlab) og bentetthetsmålere. Prisene som er kommet inn i disse konkurransene for en skjelett-lab (inkludert vegg buckey til røntgen thorax) varierer fra 2,5 til 3,2 millioner kroner (eks. mva.). For bentetthetsmåler ligger prisen på fra 1,0 til 1,5 millioner kroner (eks. mva.). MHH har foreløpig anslått investeringskostnader for tilhørende ombygginger til 8-9 millioner kroner.

HSØ RHF vil, etter dialog med VVHF og MHH, bidra med finansiering i forbindelse med nødvendig erstatning/oppgradering av røntgenlab og dexamaskin og tilhørende ombygging med i størrelsesorden 15 millioner kroner inkl. mva. Beløpet fastsettes når tiltaket er ferdig kalkulert. Gjennomføres investeringene allerede i 2025 vil det bli ytt et rentebærende investeringslån.

Økonomi

VVHF overtar vederlagsfritt anleggs- og omløpsmidler som benyttes i virksomheten, herunder midler på bankkontoer og kontantbeholdninger, fast eiendom, medisinskteknisk utstyr, IKT-utstyr, annet utstyr, inventar og overtar de langsiktige økonomiske forpliktelsene.

SMHH har pr dags dato et pantelån i Nordea bank på 300 millioner kroner. Det er avtalt at lånet følger eiendommen som del av virksomheten som overføres. I tråd med helseforetaksloven §33 og vedtektene §12 har HSØ RHF ikke anledning til påta seg lånet. HSØ RHF vil derfor innfri pantelånet med virkning fra overtakelsesdato. Det er også inngått en tilhørende rentebytteavtale som vil bli avvirket da regionen ikke har anledning til å benytte finansielle derivater i kommersielle banker. Videre har HSØ RHF per 1. november 2024 ytt to midlertidige kortsiktige rentebærende likviditetslån på til sammen 20 millioner kroner til MHH, som vil bli slettet ved faktisk overtakelse.

HSØ RHF vil som omtalt i sak 075-2024 bidra til at VVHF ikke får forbigående, forsterkede økonomiske utfordringer som følge av overføringen av virksomheten ved MHH. Følgende prinsipper legges til grunn:

- I 2026 videreføres finansieringen av virksomheten ved MHH slik den er i dag.
- Den samlede virksomheten i VVHF vil fra 2027 bli finansiert etter gjeldende inntektsmodell og finansieringsprinsipper i Helse Sør-Øst. Dette vil legges til grunn som del av planforutsetningene for økonomisk langtidsplan 2027-2030.
- Videre, sett i sammenheng med at VVHF skal ta i bruk nye Drammen sykehus i 2025, tas det høyde for at realisering av samordningsgevinster vil ta noe tid.
- Det vil, etter nærmere vurderinger, bli gitt et mindre beløp i inntektsstøtte til Vestre Viken HF for driften i november og desember. Fra 2026 legges det til grunn en årlig ekstraordinær inntektsstøtte, med gradvis nedtrapping over fire år.
- For å understøtte god drift etter overføringen, vil HSØ RHF tilgjengeliggjøre nødvendig investeringslikviditet i 2025 og 2026. I den grad investeringene gjennomføres i 2025, vil HSØ RHF yte et rentebærende, avdragsfritt lån, jamfør tidligere omtale. Likviditeten planlegges bl.a. benyttet til reanskaffelse av røntgenlab, dexamaskin, enkelte mindre tiltak innen bygg, eventuell tilpasning av lokale IKT-løsninger mv.
- I den grad overføringen av pensjon fra KLP til PKH utløser krav til engangs egenkapitaltilskudd, vil likviditet gjøres tilgjengelig for VVHF.
- Investeringsbehovet ellers og for fremtiden må underlegges en felles prioritering opp mot behov ved øvrige lokasjoner i VVHF, og innenfor den investeringslikviditet som stilles til rådighet eller finansieres ved egen sparing.

3 Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør mener at foreliggende omforente avtale er i tråd med forutsetningene i intensjonsavtalen og foretaksmøtets vedtak.

Det er positivt at virksomheten ved MHH blir fullt ut integrert i HSØ. Administrerende direktør understreker viktigheten av at VVHF viderefører MHHs posisjon som ledende sykehus innen ortopedi og revmatologi, samt henter ut potensiale i økonomi og kapasitet.

Det er viktig at VVHF prioriterer arbeidet med å gjøre MHH til en fullt ut integrert del av virksomheten i VVHF, i tråd med avtalen.

Med bakgrunn i risikoen en tidligere overføring ville innebære anbefaler administrerende direktør at styret slutter seg til en overføringsdato per 1. november 2025. og senest innen 1. januar 2026. Eksakt overføringsdato vil avtales mellom partene når tidspunkt for overføring av nødvendige IKT-systemer er endelig klarlagt. Administrerende direktør vil etablere et prosjekt i regional regi som skal sørge for en samlet overføring av IKT-systemer i tråd med overføringsavtalen.

HSØ RHF vil bidra til at VVHF ikke får forbigående, forsterkede økonomiske utfordringer som følge av overføringen av virksomheten ved MHH. Det er lagt vekt på forutsigbarhet i økonomiske rammebetingelser, nødvendig tid til gradvis tilpasning av virksomheten og innlemming i VVHF, samt ivaretagelse av de mest presserende investeringsbehovene. Det anbefales derfor at styret gir sin tilslutning til prinsippene for håndtering av økonomiske forhold slik de fremgår av denne saken. Videre at administrerende direktør får fullmakt til å tildele ekstraordinær inntektsstøtte til VVHF og yte nødvendige lån til MHH i 2025. Økonomiske forhold for 2026 vil håndteres som del av budsjett.

Administrerende direktør forutsetter at MHH i tiden fra inngåelse av avtalen og frem til overføringsdato ikke treffer beslutninger eller gjør disposisjoner av uvanlig art eller størrelse, eller som binder opp sykehusdriften fremover uten at dette er skriftlig avtalt. Adm. direktør vil sørge for løpende innsikt i driften ved MHH frem mot overføringsdato.

Det forutsettes at MHH og VVHF i perioden mellom inngått avtale og overføringsdato viderefører etablert samarbeid om forberedelser frem mot overføringen. Avtalen åpner for at prosesser for samordning av funksjoner og samhandling om tjenesteleveranser kan videreføres uavhengig av overføringsdato.

Administrerende direktør anbefaler at styret godkjenner overføringsavtalen mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Martina Hansens Hospital AS, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF. Avtalen bekreftes i foretaksmøte i Vestre Viken HF.

Trykte vedlegg:

1. Avtale om overføring av virksomhet mellom Stiftelsen Martina Hansens Hospital, Martina Hansens Hospital AS, Helse Sør-Øst RHF og Vestre Viken HF
2. Situasjonsskart - godkjent
3. Foreløpig protokoll fra styremøte i Vestre Viken HF 18. november 2024 (ettersendes)

Utrykte vedlegg:

- Ingen